

Til
Annika Smith, MB

Kære Annika Smith

Tak for din henvendelse af d. 22. november 2022, hvor du stiller følgende spørgsmål til forvaltningen:

Siden anden halvdel af 2021 har energipriserne som bekendt været kraftigt stigende, og regeringen meldte derfor en pulje på 100 millioner kroner ud i januar 2022, som kommunerne har kunnet / kan søge, såfremt de ønsker at hjælpe deres økonomisk mest trængte borgere med at betale skyhøje varme-gas- og elregninger. Puljen skulle / skal konkret gå til at dække af kommunale merudgifter ved øget tildeling af enkelttydelser efter aktivlovens §81, men som bekendt har Københavns Kommune, trods et stigende behov for hjælp blandt trængte borgere, ikke søgt puljen – dette, må man forstå, fordi regeringen ikke lempede tildelingskriterierne, da den meldte puljen. Flere måneder er derfor gået med bureaukratiske forviklinger og skrivelser frem og tilbage på embedsmandsniveau, og de 100 millioner er ikke kommet de københavnerborgere til gavn, som ellers har haft og har akut brug for hjælp, hvis de skal undgå økonomisk ruin og, i værste fald, at måtte gå fra hus og hjem. Jeg ønsker derfor (fortsat) svar på følgende:

Har socialforvaltningen undersøgt, hvordan (pt minimum) 22 andre kommuner har søgt puljen og tildelt pengene til deres borgere på, må man formode, lovlig vis? Hvis svaret er nej, agter forvaltningen så at undersøge dette? Hvis svaret er ja, har der så vist sig at være en praksis i disse 22 kommuner, som Københavns Kommune kan anvende tilsvarende eller lade sig inspirere af?

I Rødovre Kommune har man, jf. denne artikel af 20.nov 2022 på tv2lorry.dk: <https://www.tv2lorry.dk/roedovre/vestegnskommune-vil-give-traengte-familier-oekonomisk-hjaelp> givet trængte borgere mulighed for at få et ekstra tilskud til deres regninger ved at søge enkelttydelser hos kommunen, konkret ved at hæve borgernes rådighedsbeløb med 500 kroner, jf. også passage om, at "Hvis borgeren har mindre i budgettet end den grænse, som kommunen arbejder med, så kan borgeren ud fra en konkret vurdering få hjælp fra kommunen." Har vi i Københavns Kommune samme mulighed for at hjælpe borgerne via en opjustering af rådighedsbeløbet? Hvis ja, hvorfor er socialudvalget og Borgerrepræsentationen ikke blevet

6-12-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 17965

Dokumentnummer i F2
2290269

Sagsnummer eDoc
2022-0370217

Direktionen

Rådhuset
1550 København V.

Telefon
33 17 33 17

E-mail
GQOU@kk.dk

www.kk.dk

oplyst om den mulighed? Har vi desuden mulighed for som i Rødovre Kommune at give tilskud til at nedsætte huslejen for borgere, der bor i almene familieboliger - eller for så vidt for særligt trængte borgere og børnefamilier i det hele taget, som risikerer at skulle gå fra hus og hjem, såfremt de ikke får hjælp?

Socialforvaltningens svar

Socialforvaltningen skal indledningsvist bemærke, at forvaltningen er opmærksom på, hvilke konsekvenser de stigende energipriser kan have for udsatte borgere i Københavns Kommune. Forvaltningens mulighed for at hjælpe trængte borgere er lovreguleret. Det vil sige, at forvaltningen er bundet af at skulle agere indenfor lovgivningens rammer og på baggrund af Ankestyrelsens praksisafgørelser.

Det er i den kontekst, at forvaltningen gennem længere tid har henledt de ansvarlige myndigheders opmærksomhed på, at når puljen skal udmøntes via nuværende lovgivning, er det vanskeligt for forvaltningen at hjælpe trængte borgere, ligesom forvaltningen har peget på, hvad det mere konkret er, de nuværende regler ikke tager højde for. Socialforvaltningen har også efterspurgt styrket vejledning på området med henblik på at kunne hjælpe flere inden for de nuværende regler. Det samme har KL gjort.

STAR nu har udmeldt en ny skrivelse "Skrivelse om hjælp efter § 81 i lov om aktiv socialpolitik til ekstraordinært høje energiudgifter som varme, el og gas", som Socialforvaltningen arbejder med at implementere.

Nedenfor er hver enkelt af dine spørgsmål besvaret.

- 1. Har socialforvaltningen undersøgt, hvordan (pt minimum) 22 andre kommuner har søgt puljen og tildelt pengene til deres borgere på, må man formode, lovlig vis? Hvis svaret er nej, agter forvaltningen så at undersøge dette? Hvis svaret er ja, har der så vist sig at være en praksis i disse 22 kommuner, som Københavns Kommune kan anvende tilsvarende eller lade sig inspirere af?*

Svar:

Socialforvaltningen skal indledningsvis bemærke, at det af medieomtale af varmpuljen medio oktober fremgik, at der på daværende tidspunkt var søgt for i alt 1,1 mio. kr. ud af de afsatte 100 mio. kr. af 22 kommuner, svarende til godt én procent af puljen. Beløbet inkluderer kommunernes udgifter til revision, der også dækkes af puljen og ifølge medieomtale udgjorde 15 pct. af de 1,1 mio. kr.

Socialforvaltningen har ikke været i dialog med de 22 kommuner og kender heller ikke deres respektive tildelingspraksisser eller deres overvejelser ifm. at ansøge puljen for at få deres udgifter dækket. Forvaltningen har først og fremmest forholdt sig til lovgivning,

Ankestyrelsens praksis samt dialog med KL, der repræsenterer alle landets kommuner, og de relevante statslige myndigheder. Derudover har forvaltningen været i bilateral dialog med flere kommuner.

I forlængelse heraf kan det oplyses, at KL den 14. oktober 2022 skrev til Beskæftigelsesministeriets departementschef og bl.a. gjorde opmærksom på følgende:

"Selv om der er oprettet en pulje på 100 mio. kr., som kommunerne kan søge, så har et flertal i Folketinget ikke ændret reglerne for, hvornår borgere kan modtage hjælp fra kommunerne. Derfor har kommunerne heller ikke mulighed for at tildele hjælp til borgere, som ikke opfylder kriterierne for enkeltudgifter. Kommunerne følger de til enhver tid gældende regler.

Reglerne for tildeling af enkeltudgifter giver kun mulighed at yde hjælp, når borgeren:

- har været ude for social begivenhed (skilsmisse, arbejdsløshed mv.)
- har under 10.000 i formue (inkl. friværdi vi bolig og bil)
- ikke selv kan afholde udgiften (f.eks. ved at låne i banken)
- ikke har kunnet forudsige udgiften

Der kan derfor ikke have været tvivl om, at reglerne under puljen retter sig mod en relativt afgrænset gruppe af borgere.

Hertil kommer, at den første pulje på 100 mio. kr., som kommunerne netop kunne søge om, kun dækker regninger for seneste fyringssæson (indtil 1. maj, 2022), og vi ved fra mange kommuner, at de stigende varmeregninger mange steder i landet først har ramt borgerne her i løbet af sommeren. Hvis borgerne har fået hjælp til disse regninger, vil de ikke være dækket af puljen."

Forvaltningen skal i forlængelse heraf understrege, at det i forbindelse med udmeldingen af regeringens energipulje fra statsligt hold blev fastslået, at kommunerne skulle - og fortsat skal - udmønte energipuljen efter de eksisterende regler i aktivloven om hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter (enkeltudgifter).

Det vil sige, at borgerne skal ansøge om økonomisk hjælp i kommunen, som foretager en individuel og konkret vurdering af, om borgeren kan få hjælp til betaling af energiudgifter. Hver enkelt borgers ansøgning skal efter loven behandles individuelt og ud fra borgerens konkrete situation.

Borgeren kan klage til Ankestyrelsen over kommunens afgørelse med henblik på evt. at få den omgjort. Ankestyrelsen har således en afgørende funktion med at sikre, at kommunernes tildeling af enkeltudgifter er lovlige, ensartede og konsistente på tværs af landets kommuner. Socialforvaltningen har indtil videre fået medhold i de sager, som borgere har indbragt for Ankestyrelsen om energiudgifter efter reglerne om enkeltudgifter. Forvaltningen har ikke interesse i at være unødigt restriktiv, men er bundet af, at tildelingspraksis finder sted

inden for rammerne af eksisterende lovgivning og på baggrund af Ankestyrelsens praksisafgørelser.

Som nævnt ovenfor har STAR den 25. november 2022 sendt en ny orienteringsskrivelse til alle kommuner med vejledning om, hvordan aktivlovens § 81 kan anvendes til *energiregninger* i lyset af den aktuelle situation.

Umiddelbart vurderer Socialforvaltningen, at der med den nye vejledning er etableret en adgang til at hjælpe flere, trængte borgere, som er ekstraordinært hårdt ramt økonomisk i kølvandet på stigende priser på energi, forsyningskrisen i samfundet, og krigen i Ukraine.

Det er dog vigtigt at understrege, at der er tale om en begrænset udvidelse, og der kan derfor også kun forventes en tilsvarende begrænset stigning i tildelingsprocenten. En større udvidelse af tildelingspraksis vurderes fortsat at ville kræve justeringer af de i lovgivningen fastsatte kriterier.

Forvaltningen arbejder aktuelt med at implementere det nye i skrivelsen. Forvaltningen forstår STAR's skrivelse således, at kravet om, at hjælpen skal have et forebyggende sigte, og ikke kan ydes vedvarende, *lempes*. Borgere kan således undtagelsesvis hjælpes med at afholde en *løbende* udgift, når det finder sted i en *kortere afgrænset periode*. Forvaltningen har endvidere forstået præciseringen af vejledningen således, at den korte afgrænsede periode defineres til indtil videre at være frem til foråret 2023. Der kan både være tale om et kontinuerligt behov i perioden eller flere efter hinanden behov i perioden. Det anføres, at den nuværende situation med forsyningskrise eller krig, som medfører ekstraordinært stigende energipriser, for nuværende kan betragtes som en afgrænset kortere periode, som kan udløse hjælp efter § 81.

Socialudvalget vil på mødet den 7. december 2022 blive orienteret nærmere om, hvad ovennævnte skrivelse har af betydning for tildeling af hjælp til energiregninger.

2. *Har vi i Københavns Kommune samme mulighed for at hjælpe borgerne via en opjustering af rådighedsbeløbet? Hvis ja, hvorfor er socialudvalget og Borgerrepræsentationen ikke blevet oplyst om den mulighed? Har vi desuden mulighed for som i Rødovre Kommune at give tilskud til at nedsætte huslejen for borgere, der bor i almene familieboliger - eller for så vidt for særligt trængte borgere og børnefamilier i det hele taget, som risikerer at skulle gå fra hus og hjem, såfremt de ikke får hjælp?*

Svar:

Rådighedsbeløbet indgår i vurderingen af, om der kan bevilges hjælp til bl.a. energjudgifter, og er det beløb, der som udgangspunkt skal være til rådighed, når alle rimelige faste udgifter, som husleje, varme, el, gas, indboforsikring, børnepasning, telefon og internet er trukket fra ansøgers udbetalte nettoydelse /-løn. Rådighedsbeløbet kan borgeren disponere over til mad og andre variable udgifter. Det nugældende vejledende rådighedsbeløb er fastsat politisk i Borgerrepræsentationen den 11. april 2013 og reguleres hvert år den 1. januar med satsreguleringsprocenten. Beløbet er i 2022 for enlige 5.907 kr., for gifte/samlevende 9.567 kr.

Rådighedsbeløbet indgår som en del af den konkrete og individuelle vurdering af, om borgeren er berettiget til hjælp efter § 81 til at betale en konkret regning. Rådighedsbeløbet er dog, som nævnt ovenfor, ikke det eneste udslagsgivende for, om en borger kan tildeles en enkeltydelse.

Når forvaltningen vurderer, om en borger er berettiget til en enkeltydelse, ses der blandt andet på borgerens og dennes eventuelle ægtefælles økonomiske situation. Hvor meget af borgerens indkomst vedkommende har til rådighed, når denne har betalt sine faste udgifter til husleje, el, varme, indboforsikring og lignende. Rådighedsbeløbet skal bruges til de udgifter, borgeren selv har indflydelse på. Det er f.eks. til mad, tøj, dagligvarer, fritidsaktiviteter, gaver, opsparing, streamingtjenester, afdrag på gæld, telefonsamtaler, toiletartikler og nyanskaffelser.

Hvis der fastsættes et højere vejledende rådighedsbeløb, betyder det, at borgeren vurderes at have råd til mindre, når de faste udgifter er betalt. Rådighedsbeløbet er vejledende, og et afslag eller en bevilling afhænger af den konkrete vurdering i hver enkelt ansøgning, og rådighedsbeløbet står ikke alene, men er en del af det samlede grundlag for en afgørelse om, hvorvidt en borger skal tildeles en enkeltydelse.

Det bemærkes, at Socialudvalget tidligere (17. august 2022) har behandlet et forslag om en ekstraordinær forhøjelse af rådighedsbeløbet for beboere på §§ 107, 109 og 110 (midlertidige botilbud, krisecentre og herberger) med 10 pct. i lyset af de stigende priser.

Socialudvalget vil på mødet den 18. januar 2023 blive præsenteret for en sag om mulighederne for en politisk besluttet regulering af det vejledende rådighedsbeløb for enkeltydelser og fordele/ulemper herved. Forvaltningen er i den forbindelse ved at undersøge de juridiske rammer for differentierede rådighedsbeløb, dvs. at der på forskellige områder arbejdes med forskellige rådighedsbeløb. Det

bemærkes i forlængelse heraf, at det vejledende rådighedsbeløb ikke kun anvendes ifm. tildeling af enkeltydelser, men fx også i den boligsociale anvisning. Her kan en forhøjelse af det vejledende rådighedsbeløb få den u hensigtsmæssige konsekvens, at det kan blive vanskeligere at anvise til boliger, som borgeren vurderes at have råd til.

For så vidt angår spørgsmålet om udsættelsestruede borgere og familier, er det Socialforvaltningens tilgang at undersøge samtlige muligheder for at hjælpe pågældende borger efter serviceloven og aktivloven. Socialforvaltningen kan oplyse, at man vil kunne indgå i dialog med de almene boligorganisationer om muligheden for at udskyde huslejebetalinger eller på anden måde indføre afdragsordninger for borgere, der risikerer udsættelse af almene boliger. Socialforvaltningen har imidlertid ikke mulighed for at pålægge de almene boligorganisationer at udskyde huslejebetalinger eller indføre afdragsordninger. Det er også vigtigt at være opmærksom på, at borgerens betaling af husleje i givet fald vil skulle lægges på et senere tidspunkt.

Forvaltningen skal endelig bemærke, at det er forvaltningens forståelse, at der fsva. Rødovre Kommunes nedsættelse af huslejen i almene familieboliger er tale om den pulje under Bolig- og Planstyrelsen, som giver mulighed for at nedsætte huslejen med henblik på at gøre flere billige boliger tilgængelige for hjemløsemålgruppen. Puljen er en del af den samlede aftale på bolig- og hjemløseområdet, som blev indgået ultimo 2021, og det fremgår af Rødovre Kommunes hjemmeside, at boligerne specifikt er målrettet hjemløse, som bor på herberg, og som har behov for en egen bolig.

Med venlig hilsen

Mikkel Boje
Administrerende direktør